

Աղարանը փակեց թուրքերի ճանադարից

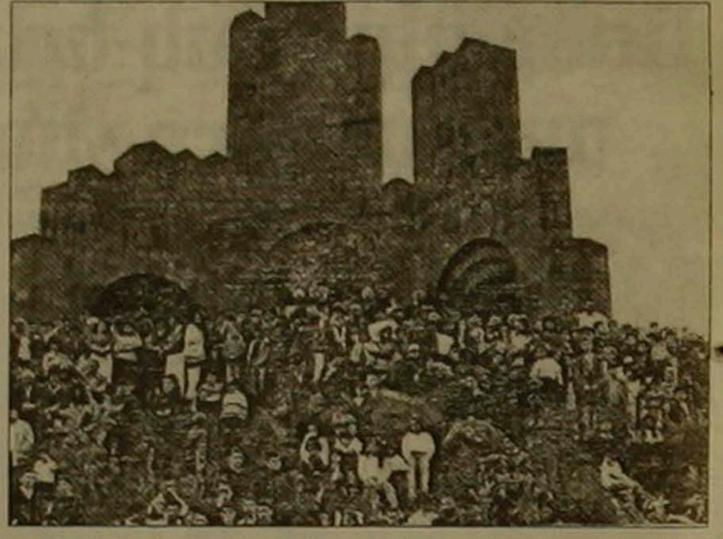
Լրանում է թուրք զավթիչների դեմ Աղարանի հերոսամարտի 80-ամյակը: Հայ ժողովրդի նորագույն դասնության մեջ Աղարանի աշխարհագրաշինների սիրաման իր արժանավոր ու մեծական տեղը է գրադեցնում մեր հերոսական ճարտարության մեջ:

1918 թ. սկզբին երիտթուրքական իշխանությունների համար ստեղծվեցին առավել նպաստավոր դրամներ իրենց ծրագրած գնվող ժայռոտ բլուրներում: Տեղանի ընտրությամբ Աղարանի դասնությունները մտադրություն ունեին թուրք հեծյալներին գրկել մանրեղու հնարավորությունից:

Մայիսի 21-ին թուրք հեծյալների զորախումբը սկսեց առաջին գրոհը, բայց հաջողության չհասավ: Մինչև մայիսի 26-ը էսադ փառան ձեռնարկեց բազմաթիվ գրոհներ, բայց չկարողացավ կոտորել Աղարանի աշխարհագրա-

զանությունը Բաբուսի դաճնագրով թուրքերին եր հանձնում գավառի գավառ մասն ու ճանադարը: Բավի կոմունան ունեցանելու համար: Սկսվեց արագադարը: Աղարանայից եր գավառից դուրս էին գալիս նրանց հիմնական բնակիչները հաստատվելով Թիֆլիսում, Հյուսիսային Կովկասում եր Ռուսաստանում: Ազգային խորհուրդը (Ռամկավար կուսակցությունը) ամեն միջոց գործարդեց, որոնցից Աղարանայի հայությունը մնա տեղում: Այդ նպատակով մայիսի վերջերին Աղարան եկան Հայոց ազգային խորհրդի դասնիչները՝ բազմամյա ուսուցիչ եր քիֆլիսաբնակ աղարանայիցների հայրենակցական միության նախագահ Սեֆանոս Մախասյանը եր ՀՀԿ ներկայացուցիչ, բժիշկ Համո Օհանջանյանը: Նրան բանակցություններ վարեցին տեղական իշխանությունների հետ, եղան ռազմաճակատի առաջնագծում, ստորիչների խստագույնս դասնեցին: Արագադարը կանխվեց:

Այդ նույն ժամանակահատվածում լորս խոճոր գինված ընդհարումներ տեղի ունեցան, որոնցից առաջինը դարձավ Ա-

թուրական մեծ ղեկավարները հրական դարձնելու համար: Այս ծագրի իրականացման գլխավոր խոչընդոտը մնում եր Հայաստանը: Օգտվելով կովկասյան ճակատամարտում ստեղծված խառնակոթից, թուրք զավթիչները կարճ ժամանակում գրավեցին Երզրումը, Մարիդամիլը, Կարսը եր Ալեքսանդրապոլը:

Թուրական զորքերը Ալեքսանդրապոլից արժվեցին երկու ուղղությամբ: Մի մասը դեղի տեղան մյուսը՝ Դարախիլիսա:

Սակայն թուրական զորքերի «զբոսանքը» դեղի տեղան խանգարվեց: Թուրական հրամանատարությանը հայտնի դարձավ, որ հայկական ուժերը դասնասվում են Մարդարադասի մասույցներում կասեցնել նրանց երբ:

Մայիսի 19-ին Համամյու (այժմ՝ Մոխսակ) կայարանում գնվող թուրական 3-րդ եր 36-րդ դիվիզիաների ընդհանուր հրամանատար էսադ փառան գլխավոր հրամանատար Վեհիբ փառանից սացավ նոր հրաման Աղարան-Աճարակ խնուղով արագորեն հասնել Արարատյան դաճ, գրավել Էջմիածինը, դուրս գալ Մարդարադասում կենտրոնացած հայկական ուժերի թիկունք եր նրանց վերցնել արգանի մեջ: Մալուրը սղանալիք եր ստեղծում նաեւ Երեւանի համար, որտեղ նույնիսկ խուճաղս իր գործը արել եր:

Համամյուից իր զորախմբերից մեկը Ջավիդ բեյի հրամանատարությամբ ուղարկելով Դարախիլիսայի ուղղությամբ, էսադ փառան շարժվեց Աղարան, համոզված լինելով, որ իր առջեւ դիմադրող ուժ չկա, հեճուրթյամբ դուրս կգա Մարդարադասի թիկունք եր կհարվածի նաեւ Երեւանի:

Տեղեկանալով դեղի Աղարան արժվելու թուրքերի մտադրության մասին, աղարանցիներն արագորեն գործի անցան: Կազմակերպվեցին աշխարհագրոր, որի մեջ մտնում էին կրկնակի թուրքական զորքերը: Ինքնադասնությունը կարգավորվեց: Ինքնադասնությունը կարգավորվեց: Ինքնադասնությունը կարգավորվեց: Ինքնադասնությունը կարգավորվեց:

Ուսումնասիրելով առաջ, բեկերի եր աղարանների առաջնորդությամբ Աղարանայի գավառի թուրական գյուղերի բնակիչները դասնաբեցին փառան ու նրա երթուղային հայկական ու վրացական գյուղերը: Այդ գործում ինչ դեր չունեին նաեւ Թուրիայից ուղարկված զորձակայնները: Զաղափի բնակչությունը վեց ամիս դիմադրվեց բեճանում: Այդ ժամանակ գավառն ուներ 100 հազար բնակիչ, 190 գյուղերով: 70 հազար հայերից բացի բնակվում էին վրացիներ եր ռուսներ, հույներ եր լեհեր, հրեաներ եր եզդիներ, թուրքեր ու գերմանացիներ: Գավառի եր մանավանդ փառանի կյանքում կարեւոր դեր էին կատարում հայերը: «Միջնորդ» լեզուն հայերենն եր: 1918-ի հունվարին սկսվեց համաժողովրդական կազմակերպված ինքնադասնությունը: Զաղափամերձ Արգել գյուղում լոր առան, որ թուրքերն արդեն Բորձոմի կողմից Պամած գյուղն են լցվել: Հեճախույզներ ուղարկվեցին գյուղ: Պամածցիներն անհավասար կռվում թուրքերին ոչ միայն վեցել էին սարձոփց, այլեւ հրազենի ու ռազմամթեր-

Հինագործ Չիֆթալյան Սյրիչ եր Արամ երթուղիները կազմակերպել էին փամփուռուց դասնաստեղծու հասուկ հարմարանք: Հնարագեճ զինագործները սովորական կարի մեկնան հարմարեցրել էին այնպես, որ կանայք դասնեղու արձանիվը դարկուճը վառողով լցնելը, ծայրին գնդակ ամրացնելը, երկու կողմերից սեղմելը մեխանիկական եր կատարվում: Փեղնիկ երկու խումբը կարճ ժամանակում ավարեց բոլոր գյուղերը փառանի հետ հեռախոսով կաղեղու աշխատանքը:

Փեճուլարի վերջերին սկսվեց Անդա գյուղի ազատագրումը, որը դեկտեմբրում եր լեզնեղար Չորի Չորյանը: Այստեղ մղված մարտերում 200 թուրք ասկարների դիմաց զոհվեցին 15 հայ զինվոր ու սղա, այդ թվում՝ ճուղորտ գյուղից Մամիկոն Մրապյանը, Գեղորգ Սաֆարյանը, Լեւոն Բոյաջյանը, սղաներ Արսաբես Մակարյանն ու Վառձ Հարությունյանը: Դա հերոսամարտի առաջին զինված ընդհարումն եր, որտեղ փայլուն ինքնություն բեճեց ինքնադասնությունը մարտական ուժը:

Կառավարությունը Բաբուսի դաճնագրով թուրքերին եր հանձնում գավառի գավառ մասն ու ճանադարը: Բավի կոմունան ունեցանելու համար: Սկսվեց արագադարը: Աղարանայից եր գավառից դուրս էին գալիս նրանց հիմնական բնակիչները հաստատվելով Թիֆլիսում, Հյուսիսային Կովկասում եր Ռուսաստանում: Ազգային խորհուրդը (Ռամկավար կուսակցությունը) ամեն միջոց գործարդեց, որոնցից Աղարանայի հայությունը մնա տեղում: Այդ նպատակով մայիսի վերջերին Աղարան եկան Հայոց ազգային խորհրդի դասնիչները՝ բազմամյա ուսուցիչ եր քիֆլիսաբնակ աղարանայիցների հայրենակցական միության նախագահ Սեֆանոս Մախասյանը եր ՀՀԿ ներկայացուցիչ, բժիշկ Համո Օհանջանյանը: Նրան բանակցություններ վարեցին տեղական իշխանությունների հետ, եղան ռազմաճակատի առաջնագծում, ստորիչների խստագույնս դասնեցին: Արագադարը կանխվեց:

Այդ նույն ժամանակահատվածում լորս խոճոր գինված ընդհարումներ տեղի ունեցան, որոնցից առաջինը դարձավ Ա-

Աղարանի «Երկրորդ Մարդարադաս»

Իր մեծ ավար էին վերցրել: Սակայն փառան երթուղիները սեղմված եր բեճանու օղակով: Փակ էին դեղի հարեւան Ջավախի, Աղիզեն, Բորձոմ եւ Ասոյիցնա ճանող խնուղիները: Չկար հրացան, չկար փամփուռ, չկար դասնեղ: Այդ օրերին մի հրացանը 300 փամփուռով զնախաճում եր 700-1000 ուրբի: Տասնյակ աշխարհագրայիններ Բորձոմից Թիֆլիս էին գնում, կամի մեջ բարձունքներ ու զինամթեր, իրենց կյանքը վստահ երթարկելով Աղարանի անցկացում էին Աղարան: Առաջնային դարձավ մարտական ուժերի միջոց դասնությունը: Ստեղծվեցին գրության կույրերի հասուկ խմբեր: Պամածիցները զինադասնեցնում զենք էին սղում եր զինամթեր տեղափոխում: Չեն կրելու ընդունակ սղամարդիկ փառանի շուրջը դիմեցին էին փուրում: 16-60 տարեկան այրերը «զենի սակ» էին:

Յուրափանյուր գյուղ մարտական մի միավոր եր շարժելու եր ղեկավարելու: Բերդախաղաղ բաժանված եր բաղերի, ամեն բաղ ուներ իր բաղային խումբը, շարժը, որով կարգավորում էին երթուղային գնվող ղեկավարներին հսկողությունը: Կազմակերպված եր նաեւ վարձական չորս վաճ, փառան ուներ հասուկ մարտական զուսարակ՝ կանոնավոր բանակի օրինակով: Կար հեծելազոր՝ Հաջի Լեւոնի ղեկավարությամբ: Գինազգային մարտասիկայի ուսուցիչներ Գրիգոր Հախումյանն ու Պեճոս Հովհաննիսյանը ծառայում էին որոնք հրեճանային գործի մասնագեճ: Ինքնադասնությունը դասնական կոմիտեի նախագահ, փառանագույն Չորի Չորյանի կարգադրությամբ փառանում էին վեցելուց փառանավորման կոմիտե, որն առաջին հերթին փակեց բոլոր մասնավոր հացի փոճերն ու գործարանները, մի եր մյուս առաջին անհրաճեճություն մթերների սակագին նախակվեց: Հեճուղական ուժերը փայլար սկսվեց վերավաճառողների եր դասնական դիմադրարաճողների դեմ: Զաղափագույնը հայտարարել եր դասնական դրություն: Զաղափի համարության դեկավար, արձարագործ-արվեստագեճ Կարաղեճ Գրիգորյանը (Ռուսա Կարաղեճը) գրաղվում եր գործի մասնակարձամբ:

Շարժարներ հեճո օսմանյան բանակի զորամասերը հասան եր միացան Աղարան օղակի մեջ դասնող թուրք հրոսակներին: Այս անգամ հակառակորդն իր հարձակումն սկսեց ճուղորտի կողմից, Թուրքերի կանոնավոր զորք մարտ սկսեց բնդանորային հուճկու համազարկով: Բառացիորեն ժամերի ընթացում նրանք փառանաղ արին գյուղի տեղի մեծ մասը, դորոնց ու եկելեցին, Սուրբ Աղոթարանը: Սկսվեց համաճարած հրդեհ: Հրոսակների շարժան մոտեցալով ճուղորտին հանդիմոց ուժեղ դիմադրության: Աղարանայից օգնական զորք հասավ եր թուրքերը եւ շարժվեցին: Այդ կռվում հերոսի մահով ընկան Լեւոն Վարդանյանը, Հակոբ Գինոսյանը, Սարգիս Անանյանը, այլ: Հայերի հաջողությունը խոսովանեց անգամ բեճանու բանակի հրամանատար Մուսաբեկ Ալին:

Աղարանայի ռազմաճակատում դասնարկվածներն սկսեցին զանգվածային հարձակումներ գործել թուրքերին հեճուցնելու համար: «Ազատագրվեցին» Ազգոր-Աղարան 50 կիլոմեճարանց խնուղին, փառանի ամրոցները բաղանասեղը: Սակայն դրությունը ծանր եր Արարատյան ամառանոցում, Աղիզենում, Տուղղում, Դամաղա հայկական գյուղում, որը կտրված եր փառանից:

Մայիսի կեսերին Դամաղայի եր թուրական Օրա գյուղի դարկելներն անճանում միմյանց են հանդիմում: Թուրքերը շարժում են իրենց դարկելներին օգնելու: Դամաղայի 20 հայերի եր ավելի ան 300 թուրքերի միջեւ սկսվում է կատարի, անգիւղում մարտ, որը տեղում է մինչեւ մութը ընկնելը: Դամաղացիների փայլուն հաղթանակով ավարեցված այդ մարտից հետո, երկար ժամանակ, հրոսակները վախեճում էին մոտեցալ գյուղից եւ շուրջը հեճուցան հյուսիս: Թուրք ամբողջի դեմ հերոսաբար եր կռվում Դամաղայից հարեւան վրացական խզաբավար գյուղը: Ինքնադասնությունը այդ ծանր օրերին հայկական եր վրացական գյուղերը միմյանց օգնում էին երթարաբար, իսկ որոճ գյուղերի բնակիչներ (Ուղե, Դոն, Արալ) ժամանակավորաղեւ գաղթեցին փառան իրենց հարազատների մոտ: Սակայն դրությունը հակաղաղեւ ծանրացավ, եր վրաստանի նորաստեղծ մեճեղիկյան

դա գյուղի մոտ, նպատակ ունեցալով վերացնել թուրքերի կուսակումն այդ տարածում: Երկրորդ տեղի ունեցավ Դիղակում, որի նպատակն եր ընդալանել դասնարան հարվածային գիծը եւ հսակ, Օրալ, Սազել եւ Պամած գյուղերն աղաղովել անակնկալ հարձակումից: Անդան կրկնակի հաղթանակեց եր թուրքերը խուճաղաղաղ փախան: Ծղաբբիլայի երթուղային գյուղերի միացալ հարձակումը ազատագրեց Ուղե եւ Վալեն: Տագնաղաղից օրեր եր աղորում Մուսիի գյուղը՝ ծվարած Կուրի ձախ ափին, Աղարան-Աղարանայի խնուղու աղ կողմում, երթաղասման մեջ: Ինքնադասնությունը ուժեղ Հայկ Ավաղանի եւ Մարգիս Դավանյանի (Պզի Սեղո) ղեկավարությամբ արժվում են դեղի Մուսիի, որտեղ հանդիմում են թուրքերի ուժեղ դիմադրությանը: Հեճեակին օգնության են հասնում Հաջի Լեւոնի հեծելազորայիները: Մուսիի ազատագրվում է:

Ինքնադասնությունը հաղթանակեց: Աղարանայի եր գավառն ազատագրվեցին: Հերոսամարտի հաջողությունն առաջին հերթին դասնանակարված եր ժողովրդի անասան վճռականությամբ: Այդ հաղթանակն աղաղովեցին Աղարանայի բնակչության երկաղա կարգաղաղությունը, անճագոհ ոգին, միասնությունն ու փառանագույն Չորի Չորյանի խեղանի, երթաղայց դիվանագիճությունը, փառանականությունն ու ռազմավարությունը: Ազգային ինքնադասնության փայլուն երթից մեկն հանդիսացավ Աղարանայի հերոսամարտը, որին Լեւոն «Երկրորդ Մարդարադաս» է անվանում, հայության մի սղար գանգվածի փրկեց ցարդից, գաղթից, թաղանից ու բեճություններից: Ինքնադասնության դրվագները ճուղորտում եր Ծղաբբիլայում, Դիղակում եւ Մուսիիում, Դամաղայում եւ Վալենում հայ ժողովրդի դասնության հերոսական դասնեցնելու: Մուսիի ազատագրումը եղավ վերջին ընդհարումը թուրքերի հետ: Այնուհետեւ Աղարանայում հաճուրթյան դասնանագիր կնվեց: Թուրք զորքերը, գերմանական բրկի դասնությունից հետո, հետ փաղեցին դեղի Արաղան:

Հայկ Ավաղան

ՎԱՃԳՆԵՐ ԴԵՅՈՒՅՆՆԵՐ
Պատմական գիտությունների
դոկտոր, պրոֆեսոր,
ակադեմիկոս

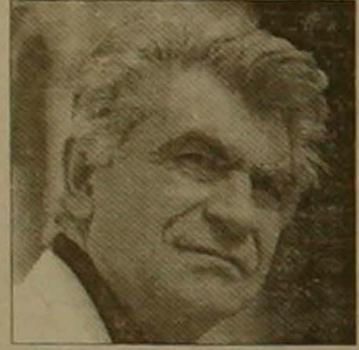
ԱՇԽԱԿՈՒՄ

«**Ա**ռիվյան օրերին Երևանում գերմանացի մեծ մարդասեր Յոհաննես Լեփսիուսի ծննդյան 130-ամյակի առթիվ անցկացված հանդիսությունները, որոնք նվիրված էին Հայոց ցեղասպանությանը, կարելու դեր են խաղում Հայոց ցեղասպանության խնդիրը միջազգային ճանաչման արժանացնելու մեջ ջանքերում», Երևանից Վիեննա մեկնելուց առաջ մեր թղթակցին ասաց անվանի կինոօրնամագրիչ

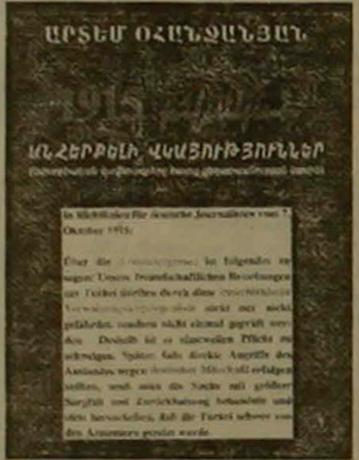
նելու ուղղությամբ», ասաց նա: Ես հուսով եմ, որ առաջիկա տարիներին մեծ գիտատնոց կանգնեցվի նաեւ Ֆրանց Վերֆելին նվիրված, որն, անուշահոտ, կընդլայնի ցեղասպանության միջազգային ճանաչման աշխարհագրությունը: Ինչու առանձին հոդվածներ են հրատարակել Վերֆելի մասին, ավստրիական հեռուստատեսության համար դասընթաց է կազմակերպվել հայ-աւստրիական կինոնկար, որն ամբողջ Եվրոպան ղիսելուց հետո

ասաց այդ գիտատնոցի մասնակից թուրք դասակարգ, նեցեց Օհանջանյանը: Այդ գիտատնոցը իր ելույթում ազդարարեց, որ թուրքիայում հայերն են կոտորել թուրքերին: Նրանից փաստեր դիտարկեցին, փանի որ մեծ մեկերայացրել էին 4000 փաստաթուղթ հայերի ցեղասպանության մասին: Այդ «մասնագետը» ոչինչ չներկայացրեց, խոստացավ վերադառնալուց ուղարկել ու մինչեւ հիմա էլ դեռ ուղարկում է: Այնուհետև որ եկե՛ք Արքեպիսկոպոսի ասածը

Արսեն Օհանջանյան. «Հայոց ցեղասպանության խնդիրը պիտի միջազգային ճանաչման արժանանա»

այնուհետեւ ներկայացվել է ամերիկյան մի շարք կարեւոր փառաշնորհներ: Ասեմ նաեւ, որ այս օրերին Երևանում գերմաներեն տպագրվել է Ֆրանց Վերֆելին նվիրված իմ ֆիլմի սցենարը, որը, ինչպես տեղյակ դառնեցի, դասընթացում են լույս ընծայել նաեւ հայերեն: Ի դեպ, այս օրերին Երևանում վերախմբագրված տեսուկ (խմբագիր Լեւոն Անանյան) լույս տեսավ իմ «1915 թվական. անհերքելի վկայություններ (Ավստրիական վավերագրերը Հայոց ցեղասպանության մասին)» աշխատությունը (հայերեն), որի մի ֆանի օրինակները տարածվում են հետո:

Եւ դասընթաց, Ավստրիայի «Ֆրանց Վերֆել» կոմիտեի փոխնախագահ Արսեն Օհանջանյանը: Եւ ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտին է հանձնել իր «Ավստրիական վավերագրերը Հայոց ցեղասպանության մասին» գերմաներեն հրատարակության 12-կուսորակի մեկ օրինակը եւ ներկայացվելու լույս տեսուկը որ ուստի որդեկան էր բերել Ֆրանց Վերֆելի շնորհակալագրով, որը Յոհաննես Լեփսիուսի եւ անգլիացի հայասեր Չեյմս Բրայսի ինքնաթիռից բերած հողի հետ ամփոփվել է Ծիծեռնակաբերդի բարձունքում:

Անցյալ տարի եւ կարողացել եմ «Ֆրանց Վերֆել» կոմիտեի մասնաճյուղը ստեղծել Երևանի Պետական համալսարանում, որի անդամները դարձան համալսարանի օտար լեզուները ֆակուլտետը ուսանողները: Որքան շուտ էս ծնողները գավա, Արսեն Օհանջանյանը գրույցի ընթացում անդադարեցավ նաեւ Լեւոնյանի Պարաբոլի խնդրին, մասնավորապես շուտապես վերջերս Արքեպիսկոպոսի ծավալված հակահայկական աղմուկարարությունը: Եւ ի նկատմամբ, այսպես ասած, հայերի կողմից Արքեպիսկոպոսի ցեղասպանության խնդիրը: Եւ բերեց միջազգային մի գիտատնոցի օրինակը Եվրոպայում, որին մասնակցել էր նաեւ ինքը: «Նման մի բան էլ

միայն դառը ժողովուրդներին»: Արսեն Օհանջանյանի հայրն ու մայրը, 1920 թվականին Շուշիի հայերի եղեռնից փրկվելով Բախու են փախել, որտեղ եւ նա ծնվել է 1936 թվականին: Սրբապատգամը Բուխարայում է ստացել է Թեհրանում, բարձրագույնը Վիեննայի արվեստի ու հումանիտար համալսարաններում ստանալով դասական գիտությունների դոկտորի աստիճան եւ սցենարիստ-բեմադրիչի մասնագիտություն: Եւ 60 վավերագրական եւ գեղարվեստական ֆիլմերի հեղինակ է, որոնցից երեքը մրցանակներ են ստացել միջազգային փառաշնորհներում:

«Շատ կարեւոր է, որ արարողություններին մասնակցեցին Լեփսիուսի ազգականները, իսկացի բարձրաստիճան դասընթացներ, որոնք այս արարողությունից հետո վերադարձին իրենց երկրներում աշխատանք են սանելու Հայոց ցեղասպանության հարցը բարձրաց

ԱՐՏԵՆ ՕՀԱՆՋԱՆՅԱՆ
Արժանատի քաղաքից
«Ազգ»-ի համար

Նշվեց 20-րդ դարի նշանավոր բանաստեղծներից մեկի՝ Վեսանկա Մաֆսիմովիչի ծննդյան 100-ամյակը

Անվանի գրողը նաեւ արձակ շատ գործերի հեղինակ է, գրել է մանուկների համար, բազմաթիվ բարձրագույնություններ է կատարել սերը ընթացողին ներկայացնելով ֆրանսիական, ռուսական, հայկական, ուկրաինական տոնախմբային անվանի հեղինակների շատ ստեղծագործություններ: Իր բեղուն ու երկարատև աշխատանքի համար ընտրվել է Սերբիայի գիտությունների եւ արվեստի ակադեմիայի իսկական անդամ:

Տիկովը 1920-ական թվականներին Քելզրադ էր փոխադրվել Ռուսաստանի Կալուգայի մարզից եւ մեծական ընկալություն հաստատել Սերբիայում: Հանդիսավոր արարողության ընթացում ինչեցին բանաստեղծուհու ստեղծագործություններից, իսկ Վալենտի երգչախումբը կատարեց սերը եւ օտարազգի հեղինակների ստեղծագործություններ:

Պետական Մաֆսիմովիչի մասինց հետո (1993), ամեն տարի ավանդաբար շնորհվում է նրա անունը կրող գրական մրցանակ: Այս տարի այդ մրցանակը շնորհվել է սերը անվանի բանաստեղծուհու, ակադեմիկոս Մասյա Քելզովիչին:

Պետական Մաֆսիմովիչի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ Սերբիայում լույս են տեսնում բանաստեղծուհու երկերի ժողովածուներ, մեծագույնություններ նվիրված նրա ստեղծագործական գործունեությանը: Կազմակերպվում են գրական-երաժշտական երեկոներ, որոնցից մեկուսը բանաստեղծուհու մասին է լույսով հանդես է եկել գրող հրատարակիչուս Բարկեմ Սիմոնյանը, որն անձամբ է ճանաչել նրան, դասնել նրա հետ ունեցած իր հանդիպումների տպավորությունները, ներկայացրել բանաստեղծուհու «Արատ» եւ «Երևան» ստեղծագործությունները Սիլվա Կադուսիկյանի թարգմանությամբ:

Պետական Մաֆսիմովիչի ծննդյան 100-ամյակը նշվում է նաեւ այլ երկրներում, որտեղ թարգմանաբար լույս են տեսել նրա բանաստեղծությունները: Ավելորդ չէ նշել, որ Հայաստանի գրական կյանքում բանաստեղծուհու անունը մեծ համբավ է վայելում, իսկ «Աղովուն» հրատարակչությունն առաջիկայում թարգմանաբար լույս կընծայի Պետական Մաֆսիմովիչի բանաստեղծությունների ժողովածուն, որը կազմել, խմբագրել եւ առաջաբան է գրել Հարավսլավիայում Հայաստանի գրողների միության դասընթացի ղեկավար լիագոր ներկայացուցիչ, գրող Բարկեմ Սիմոնյանը:

Պետական Մաֆսիմովիչի ծննդյան 100-ամյակը նշվում է նաեւ այլ երկրներում, որտեղ թարգմանաբար լույս են տեսել նրա բանաստեղծությունները: Ավելորդ չէ նշել, որ Հայաստանի գրական կյանքում բանաստեղծուհու անունը մեծ համբավ է վայելում, իսկ «Աղովուն» հրատարակչությունն առաջիկայում թարգմանաբար լույս կընծայի Պետական Մաֆսիմովիչի բանաստեղծությունների ժողովածուն, որը կազմել, խմբագրել եւ առաջաբան է գրել Հարավսլավիայում Հայաստանի գրողների միության դասընթացի ղեկավար լիագոր ներկայացուցիչ, գրող Բարկեմ Սիմոնյանը:

«Ազգ»-ի հասուկ քաղաքից
Վալենտի-Քելզրադ

Հայագիտական արժեքավոր նոր հրատարակություններ

Տարիների ընդհանուրը հետ Անթիլիանում (Լիբանան) լույս է տեսել «Հասկ» հայագիտական տարեգրի հերթական հասորը՝ Նոր Երջան, Է-Ը հասոր, 1998: Ընդհանուրը դայանմադրված էր Գարեգին կաթողիկոսի Ա. Էքմիածին տեղափոխումով: Տարեգիրը 1948-ին հիմնել է երջանակախոսակ Գարեգին Ա Գրական-փյանց կաթողիկոսը, որի վախճանից հետո այն լույս տեսավ միայն մեկ անգամ՝ 1957 թ.: Հանդեսին նոր կյանք հաղորդեց Գարեգին Բ Սարգիսյան կաթողիկոսը (ներկայումս՝ Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոս), որը 1980 թ.-ին այն վերահրատարակեց: «Հասկ» հայագիտական տարեգրի նոր հասորի շնորհից կայացել է Անթիլիասի վերահանում, այս տարվա փետրվարի 3-ին, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրատարակած մի ֆանի ժամ առաջ լիբանանահայ մշակութականության ընթացում ներկայությունը: Այս հասորում, ի շարք հայագիտական արժեքավոր հոդվածների, լույս է տեսել տարեգրի նախորդ հասորների թեմատիկ մատենագիտությունը կից հասուկ անունների ցանկով, որոնք կազմել է մասնուկի երիտասարդ մատենագետ Սաֆր Օֆանյանը:

Մեծ եղեռնի անցյալը նյութերը: Հեղինակը գտնում է, որ մեծի թուրքերին տարուկ են սկզբ ոչ միայն Հայկական ցեղասպանության տարազգայան գործում, այլեւ Մեծ եղեռնի անցյալը նյութերի հավաքումն ու փաստագրման գործում: Հայագիտական նյութ արժեքավոր հրատարակությունները լույս են տեսել Երևանում: Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպանատան ազակուցությամբ, «Հայաստան-Ֆրանսիա» ընկերությունը լույս է ընծայել «Հայ-ֆրանսիական դասնագիտական-աշխատանքային անույնություններ» գիրքը: 116 էջանոց հասորում տեղ են գտել 17 արժեքավոր ուսումնասիրություններ, որոնցից 7-ը վերաբերում են ազգային հասարակական գործիչ, գրականագետ Արապ Չոպանյանի ստեղծագործական-հասարակական կյանքի այլազան կողմերին: Մյուս գրություններից արժանահիշատակ է Գրիգոր Չամչիկյանի հոդվածը՝ ֆրանսիացի կոմսավոր ժյուլ Շառլերի վկայությունները դրատակարի հայ գրողաբանից:

Հայագիտական մի ուրիշ արժեքավոր հասոր լույս է տեսել Հայերում: Բարդի «Արեւել» տարանցից վերջին շարքերին լույս աշխարհ է եկել Հակոբ Չոլախյանի «Քեսաղ» բազմահասորակի երկրորդ հասորը: Այն սրամարմնական շարունակություն է հեղինակի՝ 1980 թ.-ից լույս տեսած նատագիտական գրքերի՝ «Քեսաղի ժողովրդական երգարվեստը» (1980 թ.), «Քեսաղի բարբառը» (1986 թ.) եւ «Քեսաղ» Ա հասորը (1996 թ.): Երկրորդ հասորում հեղինակը ներկայացնում է Սիրիայի իրադարձությունները ծայրամասում այսու եւս հայտնի արդող բնորոշիչ ընկալության անցյալի ազգագրությունն ու բանասիրությունը: Հեղինակն առանձնահատուկ ուշադրություն է արժանացրել ընթացողական հարաբերություններին, մասնավորաբար՝ Նեանգրեթի եւ հարսանիքի ծիսակատարություններին: «Քեսաղ» բազմահասորակի Բ հասորը լույս տեսնում է հայ ազգագրության, բանասիրության եւ բնորոշագիտության մեջ:

Հայաստանի հնագույն դասնության եւ քիչայնական սեղագրագիտության մեջ լույս տեսնում է Հովհաննես Կարապետյանի «Սեղագիր տեղանուններ» աշխատությունը, որը լույս է ընծայել «Մագաղաթ» հրատարակչությունը՝ դասական ուղղագրությամբ: 393 էջանոց հասորը նվիրված է «Արցախյան հերոսամարտում աննահացած թաղակաղեցի երեսուներեղ ազատամարտիկներին»: Աշխատանքը գրված է ժամանակակից բիայնագիտության եւ հայագիտության վերջին նվաճումների, ինչպես նաեւ սեղագիր բնագրերի՝ հեղինակի կողմից մշակված ընթերցանության համակարգի հիման վրա: Մանրամասն բացատրվում են լեզվահամեմատական կենսության եւ անվան հարյուրավոր տեղանուններ, որոնցից շատերն այսու եւս օգտագործվում են:

Ցավով, ներկայացվող երկու հասորներից օրինակներ Հայաստան չեն հասել Հետաքրքար, բավարարվում են փաստի արձանագրումով եւ անկա տեղեկացությունների ներկայացումով: Բերություն հետմանու լույս է տեսել Լեւոն Վարդանի «Հայկական 15-ը թուրք մատենագիտութան եւ մանուկին մեջ եւ մեծ» գիրքը: 257 էջանոց հասորը հրատարակվել է բազմակատակ մասնաթուղթի ու մանկավարժի ժառանգության երկրորդունը տեղ եւ տեղին Արսեն Հարությունյանների մեկնաստությունը: Հասորը բաղկացած է «Փոխան մուսի» վերնագրված նախաբանից եւ երեք մասերից՝ «Հայկական սասնիկնոց թուրք մատենագիտութան մեջ», «Հայկական սասնիկնոց թուրք մանուկին մեջ» եւ «Հայկական սասնիկնոցի փաստագրումը եւ մեծ»:

Համարյա համանման դրոշներին է վերաբերում երիտասարդ գիտնական Արապ Մուսխիյանի «Վանի բազմակարության (Բիայնիկի, Ուրարտու, Արարատ) մեկնագրությունը» 143 էջանոց աշխատությունը, որը լույս է ընծայել 33 ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչությունը՝ սփյուռքահայ մի խումբ կազմակերպությունների եւ անհատների աջակցությամբ: Հեղինակն դասնագիտության թեկնածուական աշխատությունը երող այս գրում ուսումնասիրել է Վանի բազմակարության մեկնագրության եւ մեկնագրության 1350 միավորներ, որոնք նա հավաքել է մեղվաբան աշխատանքով: Եւ գիտական փաստարկներով շատ հավանական է համարում այդ մեկնագրության լեզվի հայերեն լինելը: Շուրջ 35 էջ զբաղեցնում են ուսումնասիրված մեկնագրերը: Հասորն ունի ծառայություններին եւ օգտագործված գրականության ցուցակներ, ինչպես եւ անգլերեն ամփոփում: Հասորը կոչված է կալան հեղաբերում մտցնելու հայկական բարձրագույնագիտական հնագույն դասնություններից մեկի՝ Վանի բազմակարության ուսումնասիրության այսպես կոչված ուրարագիտության մեջ:

Ուր կանայք բեմի վրա

Շաբաթ՝ ապրիլի 18-ին, ճանաչված արվեստագիտուհի Աննա Զելիկյանի բեմադրությամբ Մոնթեալի վերակազմավորված «Հայ բեմ» բազմախումբը հասարակությանն է ներկայացրել ֆրանսիացի բարերարի Ռոբեր Թոմայի խորհրդավոր «Ուր կանայք» յոթերգ Ա. Ե. Ա. Գյոնյան տրադի բեմադրակի վրա, գրում է Կանադայի «Աղագայ» ազգային, մշակութային եւ հասարակական շարքերը իր մայիսի 4-ի համարում: Պիեսի բարձրագույնությունը կատարել է բեմադրող Աննա Զելիկյանը: Դե-

րակատարների խաղը ընթացել է «հեզատառ, առանց սայթախումների, բազմախաղի խորհրդավորությանը զուգընթաց խալ առ խալ բարդանալով եւ ներկաների հետաքրքրությունը սերելով»: Նրան կարողացել է Թոմայի ստեղծած ուր բարդ նկարագրի տեղեկաների հոգեբանության մեջ մտնել եւ հարազատեցնել փոխանցել հանդիսատեսներին նրանց հոգեվիճակը: Այդ դասնոցով էլ նրան արժանացել են երկարատև ծախահարություններին եւ ընդհանուրի փափազանքն ընդառաջելով՝ ներկայացումը միեւնույն հաջողություն էր կրկնվել է հաջողորգը, կիրակի՝ ապրիլի 19-ին: Թերթը նուս է նաեւ, որ ավելի քան 15 տարի առաջ Թեբյան մեկուս կալանի միություն այս նույն «Հայ բեմ» բազմախումբը դարձյալ մեծ հաջողությամբ բեմադրել է Թոմայի մեկ ուրիշ՝ «Ճուրղակը» յոթերգը:

Ս. Օ.

Մարզական

ԼՈՒՐԵՐ

ՖՈՒՏՈՒԼ

Եվրոպական խաղադաշտերում

Արդեն ներկայացրել են եվրոպական ֆուտբոլի «մեծ հնգյակի» երեք երկրների Անգլիայի, Գերմանիայի և Ֆրանսիայի առաջնությունների վերջնական աղյուսակները: Ավարտվել են նաև մյուս երկուսի իտալիայի և իսպանիայի առաջնությունները:

Իտալիայի առաջնությունում բոլոր երեք մրցանակակիրները որոշվել էին վերջին տուրից առաջ: 25-րդ անգամ թերի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Ռոմայի «Յուվենտուսը»: Թիմը, որի կազմը համարված է բարձրակարգ ֆուտբոլիստներով, ամբողջ խաղաշրջանը հավասար անցկացրեց:

Հաջորդ մրցաշրջանում, «Յուվենտուսից» բացի, Չեմպիոնների լիգայում հանդես կգան նաև մրցանակակիրները «Ինտեր» և «Ուդինեսե» թիմերը:

Մրցաշրջանի աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
Յուվենտ.	34	21	11	2	67-28	74
Ինտեր	34	21	6	7	62-27	69
Ուդինեսե	34	19	7	8	62-40	64
Ռոմա	34	16	11	7	67-42	59
Ֆիորենտ.	34	15	12	7	65-36	57
Պարմա	34	15	12	7	55-39	57
Լացիո	34	16	8	10	53-30	56
Բոլոնիա	34	12	12	10	55-46	48
Սամոդ.	34	13	9	12	52-55	48
Միլան	34	11	11	12	37-43	44
Բարի	34	10	8	16	30-45	38
Էմոլո	34	10	7	17	50-58	37
Պյանցինա	34	7	16	11	29-38	37
Վիչենցա	34	9	9	16	36-61	36
Բրեշիա	34	9	8	17	45-63	35
Աստանա	34	7	11	16	25-48	32
Լեչե	34	6	8	20	31-72	26
Նապոլի	34	2	8	24	25-76	14

Ոմբարկուները. Բիրոֆ («Ուդինեսե») 27 գոլ, Ռոնալդո («Ինտեր») 25, Բաջո («Բոլոնյա») 22, Գել Պիեռո («Յուվենտուս») և Բաշխուսա («Ֆիորենտինա») 21 ական գոլ:

Իսպանիայի առաջնությունում հաղթողի հարցն ավելի շուտ որոշվեց: Մրցաշրջանի ավարտից դեռ 4 տուր առաջ «Բարսելոնը» առաջինը չեմպիոնի կոչումը: Երբ, որ «Բարսելոնը» շահեց նաև գավաթը, դժվարին դառավ, միայն 11 մեքանոց հարվածներից հետո դարձան մասնակցող «Վալենսիային» (սա 4-րդ դեղին է, երբ այս թիմը հաղթում է եւ առաջնությունում, եւ գավաթի խաղադաշտում):

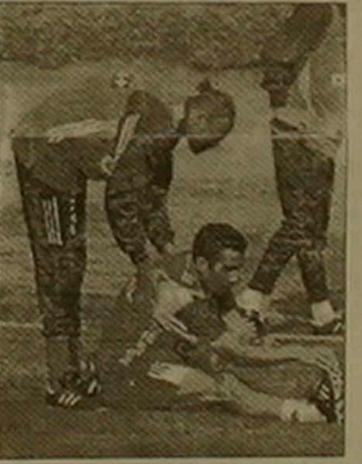
Իր ստեղծման 100-ամյակի տարում խոսքը հաջողության հասավ Բիլբաոյի «Աթլետիկ» թիմը: Նա գրա-

վեց 2-րդ տեղը եւ չեմպիոնի ու 3-րդ մրցանակակիր «Ռեալ Մադրիդի» հետ հանդես կգա Չեմպիոնների լիգայում: Բասկերի երկրի թիմը իրենից ետ թողեց այնտեսի ուժեղ մրցակիցներին, ինչպիսիք են Մադրիդի «Ռեալն» ու «Աթլետիկոն»:

Մրցաշրջանի աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
Բարսելոն	38	23	5	10	78-57	74
Աթլետիկ	38	17	14	7	52-42	65
Ռեալ Մոս.	38	16	15	7	59-37	63
Ռեալ	38	17	12	9	63-45	63
Մալյորկա	38	16	13	9	55-39	61
Սեյս	38	17	9	12	54-47	60
Աթլետիկո	38	16	12	10	79-56	60
Բեթիս	38	17	8	13	49-50	59
Վալենսիա	38	16	7	15	58-52	55
Ետանյոլ	38	12	17	9	44-31	53
Վալյադոլ.	38	13	11	14	36-47	50
Լա Կոր.	38	12	13	13	44-46	49
Սարագոսա	38	12	12	14	45-53	48
Ռեսիս	38	12	9	17	46-55	48
Տեներիֆե	38	11	12	15	44-57	45
Սալաման.	38	12	9	17	46-46	45
Կոմպոս.	38	11	11	16	56-66	44
Օվիեդո	38	9	13	16	36-51	40
Մերիդա	38	9	12	17	33-53	39
Սոթրիսիդ	38	2	7	29	31-80	13

Ոմբարկուները. Վիերի («Աթլետիկո») 24 գոլ, Ռիվալդո («Բարսելոն») 19, Լուիս Էրիկե («Բարսելոն») 18, Կովաչեֆիչ («Ռեալ Մադրիդ») 17 գոլ:

Ֆրանսիայի հավաքականը մարզում էր և անցկացնում ՎԼԵՖՈՆԵՆՈՒՄ Եկարում դարձաբաղադրական Բեռնար Լաման (ձախից) և Յուրի Չարկաչեֆը:

«Արենալի» կրկնակի հաղթանակը

Անգլիայի գավաթի խաղադաշտային եզրափակիչ խաղում «Արենալը» 2-0 հաշվով հաղթեց «Լյուֆալին» եւ նվաճեց դասական մրցանակը: Գոլերը խփեցին թիմի լեգենդականները իոլանդացի Օվերմարսը եւ ֆրանսիացի Անելկան: Այսպիսով, Լոնդոնի թիմը դասնության մեջ 6-րդ անգամ կրկնակի հաջողության ասավ հաղթելով երկրի առաջնությունում եւ գավաթի խաղադաշտում:

Պասսակալ չէ, որ «Արենալի» գլխավոր մարզիչ, ֆրանսիացի Արսեն Վենգերը չարով լավագույն մարզիչ է ճանաչվել: Ավելացնենք, որ Անգլիայի լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել «Լիվերպոլ» թիմի 18-ամյա հարձակվող Մայլ Օուենը: Պասսակալն չէ, որ հավաքականի գլխավոր մարզիչ Գլեն Հոդլը դասնակի ֆուտբոլիստն ընդգրկել է գլխավոր թիմի կազմում:

Տրադասոնին վերադառնում է հայրենիք

Ֆուտբոլային մրցաշրջանն ավարտվեց նաև Գերմանիայում: Երկրի գավաթի համար վճռական խաղում հանդիմեցին «Բավարիա» եւ «Դուսելդորֆ» թիմերը: Առաջնության արժաթե մեդալակիր, հանրաճանաչ «Բավարիան» շահեց մեծ դժվարությամբ կարողացավ նվաճել մրցանակը: «Դուսելդորֆը» երկար ժամանակ սեփականում էր դառնում, իսկ մինչև 70-րդ րոպեն առջևում էր 1-0 հաշվով (գոլը 20-րդ րոպեին խփել էր տղոցի ֆուտբոլիստ Բախրու Ալունը): Սակայն խաղավերջում մյուսիսները ակտիվացան եւ Բաբելն ու Մարիո Բասելը 2-1 հաշվով հաղթանակ բերեցին իրենց թիմին:

Սա «Բավարիայի» գլխավոր մարզիչ, իսպանացի Զոլանոնի Տրադասոնիի համար վերջին խաղն էր Գերմանիայում: Նա ազատվել է թիմից եւ կրկին կախաժամ իր երկրում:

Բռնցքամարտի եվրոպական առաջնությունում

Միևնույն անցկացվում է եվրոպայի հերթական առաջնությունը: Բելառուսի մայրաքաղաքի ռինգում ծավալված մենամարտերին մասնակցելու իրավունք էին ձեռք բերել նաև Հայաստանի 8 ներկայացուցիչներ: Ցավով առաջին մարտերում նրանցից չորսը դարձան կրեցին եւ դուրս մնացին հետագա լիգայից: 48 կգ կաշային կարգում Գագիկ Մարտիրոսյանը 3-6 հաշվով դարձան կրեց ֆրանսիացի Ջերոմ Թոմասից: 91 կգ կաշային Մարտ Թովմասյանը համառ լիգայում (այդ մասին է ասում նաև հաջիվը 7-8) զիջեց լեհ Աբելո Չիուչին: Պարտություն են կրել նաև Ասասուր Թունյանը (67 կգ) եւ Մխիթար Վասեյանը (75 կգ): Մեդալների համար լիգայում մասնակցողներն են Վախթանգ Դարչինյանը (51 կգ), Արամ Ռամազյանը (54 կգ), որը 7-1 հաշվով վստահ հաղթանակ է տար լեհ Եփի Մարտիկի նկատմամբ, Արշոյն Սիմոնյանը (57 կգ) եւ Արթուր Գեորգյանը (60 կգ):

Չորս առաջախույս

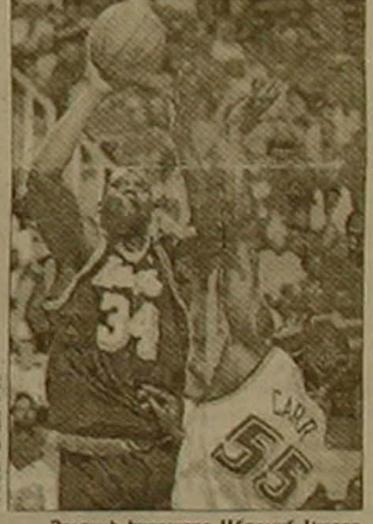
Հայաստանի ղեկավարված 52-րդ առաջնության առաջին խմբի մրցաշրջանում անցկացվեցին 4-րդ եւ 5-րդ տուրերի հանդիպումները: Հիանալի խաղ էր ցույց տալիս 15-ամյա միջազգային վարժեց Լեոն Արմոնյանը: Առաջին տուրում կրած անտախտի դարձան իրենց հետո նա 4 անընդմեջ հաղթանակ է տար: Վերջին երկու տուրերում Լեոնը դարձան մասնակցողներից 4-ական միավորով գլխավորում են չորս ակամասխան միջազգային վարժեցներ Արսեն Եղիազարյանը, Տիգրան Նալբանդյանը, Լեոն Արմոնյանը եւ միջազգային գրումայսեր էլիան Դանիելյանը: Վերջինս, ինչպես տեսնում եմ, հաջող է խաղում ղեկավարված մրցաշրջանում:

Առջևում հնդկ ակամասխան է

Մարդիկ անցկացվում է բավականին ուժեղ կազմով միջազգային մրցաշրջան, որի մասնակցների թվում են աշխարհի մի շարք ուժեղագույն ակամասխաններ: Ըստ ԶԻՆԵ-ի դասակարգման սանդղակի, մրցումները բավականին բարձր 17-րդ կարգ ունեն: Հեղինակավոր մրցաշրջանում արդեն 6 տուր է անցկացվել: Շահ վստահ է հանդես գալիս հնդկ ակամասխան Վիվանաթան Անանդը, որ 4,5 միավորով գլխավորում է մրցաշրջանի աղյուսակը: Առաջախույսը 1-ական միավորով զիջում են վասակել երիտասարդ գրումայսերներ Պյոտր Սվիդլերը (Ռուսաստան) եւ Պեթեր Լեկոն (Հունգարիա), որոնք բաժանում են 2-3-րդ տեղերը: 4-7-րդ տեղերում են խաղադաշտում Միգել Կյեսկալա եւ Պարլո Ման Սեգունդոն, ինչպես նաև Մայլ Ադամը (Անգլիա), Միխայիլ Կասեմկովը (Լեհաստան), որոնք ունեն 3-ական միավոր: Աղյուսակը եզրափակում են Ալեքսեյ Երոլինսկին (ՍՄՆ) 2,5 միավոր, Ալեքսանդր Բեյլավսկին (Սլովենիա) եւ Խուլիո Գրանդան (Պերու) 2-ական միավոր:

«Չիկագոն» եւ «Յուսան»

Բասկետբոլի ազգային առաջնության խաղում անցկացվեցին եզրափակիչ մրցաշրջանի երկրորդ խաղերը:

Յուսանի խաղադաշտը Աճուան Կառոյ (աջից) այս անգամ էլ կարողացավ խաղադաշտում Չիկո Օ Նիլին:

«Արենալի» խմբում «Չիկագո Բուլդոգս» միայն խաղավերջում կարողացավ առավելության հասնել «Ինդիանա Պեյսերս» թիմի նկատմամբ: Կրկին բարձրության վրա էր հրաշալի ելույթը Դենիս Ռոդմանը, Մոսսի Պիթերսը եւ Մայլ Չորդանը: Հաղթելով 104-98 հաշվով «Չիկագոն» առջևում է նաև երկու խաղերի արդյունքով 2-0: Մրցաշրջանը նույնպիսի հաշվով ավարտվել է նաև «Յուսան»-ի, որի մրցակիցն է «Լոս Անջելես Լեյքերսը»: «Արենալի» խմբի եզրափակիչ փուլի երկրորդ խաղում «Յուսան» հաղթեց 99-95 հաշվով: «Լեյքերսի» նշանավոր կենտրոնական խաղադաշտ Շաիլ ՕՆիլը իր թիմին 31 միավոր բերեց, սակայն դա չօգնեց: Ինչպես միշտ, հիանալի էին գործում «Յուսանի» առաջախույսներ Ջոն Սթոքտոնը եւ Կառլ Մելոնը:

«Չիրո դ'Իսալիա» հեծանավազում

Շարունակվում է «Չիրո դ'Իսալիա» բազմտարա խմբի հեծանավազում: Հերթական փուլի Ռադալո-Ֆորսե դել Մարնի 196 կմ մրցաշ-

44 րոպե 34 վայրկյանում: Փոփոխություն տեղի ունեցավ առաջախույսների խմբում: Եվջեյ Գալստյանի Ալեքս Տուլկեն զիջեց դիրքերը, եւ

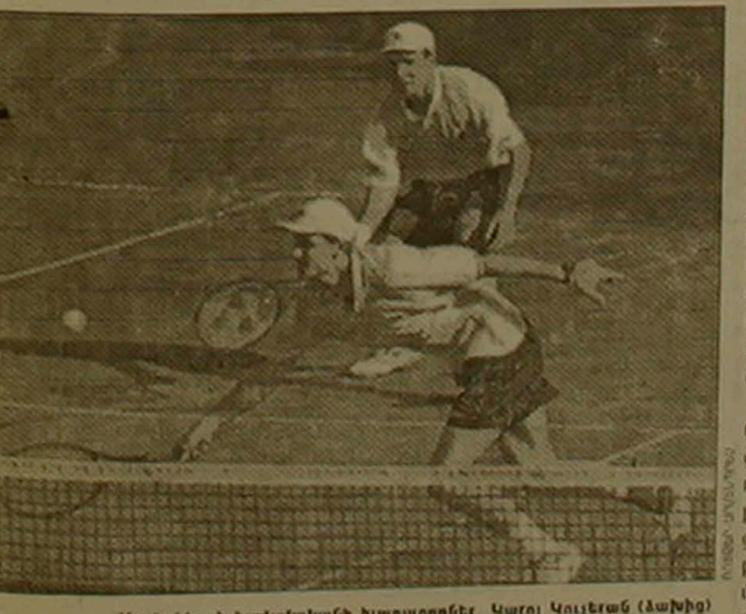
Փուլի հաղթող Նիկոլո Մինալին

բաժնությունում հաղթեց իսպանացի Նիկոլո Մինալին: Որը միայն եզրագծում առաջ անցավ իր հայրենակից Մասիմո Ասրագոնից: Մինալին մրցաշրջանում անցավ 4 ժամ

այժմ հեծանավազը գլխավորում է ուկրաինացի Սերգեյ Գոնյարը:

ԲԱԺՆԱԸ ԿԱՐՈՒՄ Ե ՈՒՇԱՐԿ ԵՎԱԳՅԱՆԸ

Երկու մրցախաղերում էլ՝ միևնույն հաշիվը Աշխարհի թիմային առաջնությունում

Սլովակիայի հավաքականի խաղադաշտերը Կարոլ Կուչերան (ձախից) եւ Դոմինիկ Երբասին

Նույն 2-1 հաշիվը: Իսպանիա-Ֆրանսիա հանդիման ժամանակ խաղադաշտի Կառլոս Մոյան հաղթեց Սեդրիկ Պյոլինին 6-1, 6-1, սակայն ֆրանսիացի Ֆարիս Մանսուրն հավասարեցրեց հնարավորությունները 6-2, 1-6, 6-0 հաշվով դարձան մասնակցող Սերիսի Բուգայրային: Հանդիմանն էլ վճռեց գույզերի խաղը, որն ավարտվեց իսպանացիների հաղթանակով: Երբ, որ Իսպանիայի հավաքականը 4 անգամ հաղթող է դարձել նմանօրինակ մրցումներում:

Չույզերը որոշեցին հաղթող թիմին նաև Գերմանիա-Սլովակիա մրցախաղում: Վեներան Բորիս Բեկկերն ու նա խաղընկեր Գավիլո Պրինտսիլը դարձան մասնակցողներից 4-ական միավորով: Իսկ մինչ այդ Թոմաս Հասսը (Գերմանիա) համառ լիգայում 7-6, 7-6 հաշվով հաղթեց Դոմինիկ Զրբասին, Կարոլ Կուչերան Նիկոլայա Կիֆերին (6-4 6-2):

Գերմանիայի Դյուսելդորֆ ֆալանգում անցկացվող թենիսի աշխարհի թիմային առաջնությունում լիգայի մեջ մտան նաև երկրորդ «Կառլոս» խմբի ներկայացուցիչները: Երկու մրցախաղերում էլ գրանցվեց միև-

ԱԳԼ

Մշակվում է հայաստանի արտաքին ֆաղափականության հայեցակարգը

Արսեն Գասպարյան. ԼՂՏ եւ Ադրբեջանի միջուկ
պետ է լինեն միայն հորիզոնական կապեր

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՄԱՅԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 33 արտաքին գործերի նախարարությունում մշակվում է Հայաստանի արտաքին ֆաղափականության հայեցակարգը, հայտարարեց 33 ԱԳՆ խոսնակ Արսեն Գասպարյանը: Ըստ նրա, հայեցակարգի մշակման աշխատանքներին մասնակցում են արտգործնախարարի տեղակալները, ԱԳՆ դեղատնայինների ներկայացուցիչները: Արսեն Գասպարյանը նշեց, որ առաջին փուլում արդեն եղել է, փնտրվում են նախատեսված նախ քան ընթացիկ բարձրագույն ընթացում: Նա ընդգծեց, որ հայեցակարգը սնտեսական համագործակցության մասով որոշ առնչություններ կունենան նաև 33 կառավարության ծրագրի հետ:

Հայաստանի արտաքին ֆաղափականության հայեցակարգի վերջնական տարբերակը ԱԳՆ-ի կողմից կներկայացվի Անվտանգության խորհուրդ:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացը նոր փուլ է մտնում, եւ Հայաստանն ու Լեռնային Ղարաբաղը դառնալու են ամեն ջանք գործադրել բանակցային գործընթացի վերականգնման համար, հայտարարեց Արսեն Գասպարյանը: Նա նշեց, որ ԵԱԿԿ Մինսկի խմբի համամիտագրության Երեւան պայմանագրի մասնակ Հայաստանը ներկայացրել է հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ իր նոր դիրքորոշումները: «Նրանք ԵԱԿԿ մեջ չեն, գուցե եւ

ուրիշ մոտեցումներ էին տրամադրում», ասաց Ա. Գասպարյանը:

Նրա խոսքերով, «համամիտագրությունը դեռ է հասկանալի, որ Լիտվանի սկզբունքները ծանր կացության մեջ դրեցին հենց միջնորդներին, եւ դեռ է անհնար համադասարան հետևություններ»: Ըստ խոսնակի, բանակցային գործընթացը փակուղուց դուրս բերելու համար անհրաժեշտ է արձանագրել փոփոխությունները, հաշվի առնել այսօրվա իրողությունը եւ սարձաբեռնում ստեղծված իրավիճակը: «Այս փուլում մենք իրենք անվանում ենք իրենց անուններով»:

ԱԳՆ խոսնակը հայտնեց, որ ներկայացնելով իր դիրքորոշումները, Հայաստանը համամիտագրություններին առաջարկել է ուժադրությունը կենտրոնացնել ԼՂԿ կարգավիճակի հարցի վրա, նշելով, որ բացառվում է Ղարաբաղի ուղիղ ենթակայությունը Ադրբեջանին, եւ նրանց միջուկ է լինեն հորիզոնական կապեր: «Իսկ թե ինչուիսի կարգավիճակ կընթացի կորուսվի բանակցությունների արդյունքում», ասաց Արսեն Գասպարյանը, կրկին ընդգծելով, որ Հայաստանը կողմնակից է հարցի կարգավորման փաթեթային տարբերակին:

ՊՆ Գասպարյանի խոսքերով, Հայաստանը հավասարի է մնում ԵԱԿԿ Մինսկի խմբի Երեւան կարգավորման սկզբունքին եւ գտնում է, որ այս կարգավորությունն է փոփոխել եւ ունի հնարավորություններ գործընթացում առաջընթաց արձանագրելու եւ խնդրի կարգավորմանը հասնելու համար:

Հայաստանը մտախոհված է հնդկաստանի միջուկային փորձարկումներից

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՄԱՅԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Հայաստանն իր մտախոհությունն է հայտնում հնդկաստանի կողմից վերջերս կատարված միջուկային փորձարկումների ԵԱԿԿ եւ դրա հետ կապված միջուկային զենքի չստանալու միջազգային օժտման ստանդարտը վստահ կապակցությամբ», մայիսի 20-ի մամուլի առույթում հայտարարեց 33 ԱԳՆ խոսնակ Արսեն Գասպարյանը: Նրա խոսքերով, Հայաստանը, հանդիսանալով միջուկային զենքի չստանալու պայմանագրի անդամ, գտնում է, որ միջուկային զենքի տարածումը վստահ է ներկայացնում սարձաբեռնի եւ համայն աշխարհի մարդկության համար: Հայաստանը խորապես մտախոհված է նաև Պակիստանի հույսաբերական միջուկային զենքի տարածումը: «Մենք հանդես ենք գալիս այն մեկնակետից, որ հարկավոր է իրողությունը ԵԱԿԿ-ի փոխադարձ մեղադրանքներից խնդիր փոխադրել ֆաղափական բանակցությունների ոլորտ հասնելով հարցի լուծմանը դիվանագիտական ճանապարհով», նշեց Արսեն Գասպարյանը:

Կնեվի մարդու իրավունքների հռչակագրի 50-ամյակը

ԵՐԵՎԱՆ, 20 ՄԱՅԻՍ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի 50-ամյա հոբելյանը Հայաստանում նշելու համար Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարությունը եւ ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագիրը (UNDP) ստեղծել են հատուկ արձանագրություն, խմբի, որը մշակել է միջոցառումների ծրագիր եւ արդեն ձեռնարկել է դրանց իրականացումը: Այդ ծրագրի Երեւան կենտրոնում մայիսի

սի 25-ից հունիսի 8-ը կանցկացվի մարդու իրավունքների քննարկում հայ նկարիչների գեղանկարչական ստեղծագործությունների ցուցահանդես-մրցույթ: Հունիսի 8-9-ը Երեւանում տեղի կունենա մարդու իրավունքների միջազգային խորհրդածողով, որին կմասնակցեն 33 նախարարությունների, գերատեսչությունների, Հայաստանում հավասարազրկված դեպարտամենտների եւ միջազգային կարգավորությունների, ինչպես

նաև մարդու իրավունքներով զբաղվող հասարակական կարգավորությունների ներկայացուցիչներ: Այլ միջոցառումների քվում նախատեսվում են մարդու իրավունքների վերաբերյալ գրականության բարձրագույնը եւ լույսընծայում, բացի այդ, նախատեսվում է նաև Ինտերնետ համակարգչային ցանցում տեղադրել Հայաստանում գործող մարդու իրավունքների գծով հասարակական կարգավորությունների սվայները:

AMERICAN EMBASSY YEREVAN
NATIONAL HIRE VACANCY ANNOUNCEMENT

Opening Date: May 20, 1998
Position Title: Telephone Technician

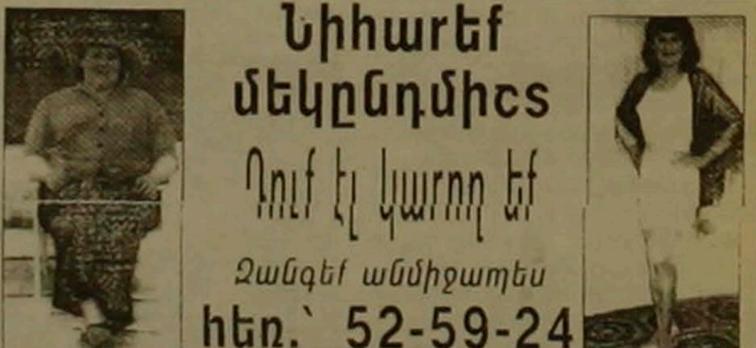
Summary of duties: Responsible for the day-to-day operation, installation, modification and maintenance of post's telephone system. Installs telephones, determines available telephone extensions and makes appropriate frame room connections. Installs telephone cable, conduit, junction boxes and punch-down blocks for new installations. Resolves problems with local telephone lines by maintaining working relationship with the local telephone company and the installations of mobile radios in embassy vehicle fleet, installation of radio antennas and antenna cabling, etc. Also works as telephone billing clerk.

Qualifications: Completion of elementary school plus a minimum of two years vocational training as a telephone technician. One year of journeyman level experience as a telephone installer/technician is required. Good working knowledge English is required. Must have good working knowledge of telephone systems, wiring and installation.

Announcement closure date: June 3, 1998

How to apply: Please complete an Application For Employment form which is available from the American Embassy Guard Office located at number 18 Baghramian street.

Նիհարեմ
մեկընդմիջ
Ղուխ էլ կարող եմ
Չանգել անմիջապես
հեռ.՝ 52-59-24

«Շիրինյան եւ ընկերներ»
ՄՊԸ / սերիա 01 Ա. վկայական
040753, գրանցված
15.04.98. թ.
գրանցման համար՝
271.110.01688/

հայտարարվում է լուծարված:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Նոր-Նոր մասնաճյուղից հավաքականություն կորել են ներհինգյալ համարներով վճարման անդորրագրերը, քվում 23 հաս: 022259, 022573, 022444, 022312, 022424, 023118, 023591, 023287, 023119, 023141, 023120, 023123, 023121, 023781, 023122, 023124, 023810, 023126, 023652, 023127, 023131, 023130, 023129:
Համարել անվավեր:
Նոր-Նոր մասնաճյուղի սեփական
Լ Փ ՀԱՊՈՐՅԱՆ

ARMENPRESS ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

- ♦ Դուք գանկանում եմ, որ Հայաստան այցելողներն ապրեն հենց ձե՛ր հյուրանոցում:
- ♦ Դուք գանկանում եմ, որ Հայաստան այցելողը, դեռ այցելությունից էլ առաջ, հաստատու առճի, որ սնվելու է հենց ձե՛ր ռեստորանում:
- ♦ Դուք գանկանում եմ, որ Հայաստան այցելողները գնումներ կատարեն հենց ձե՛ր խանութում:
- ♦ Արմենպրեսը կօգնի ձեզ՝ տեղափոխել ձեր գովազդը Ինտերնետ գանկի իր էջում:
- ♦ Արմենպրեսի էջն ամեն օր բացում եւ կարդում եւ հազարավոր արձայնախոսքեր:

Նրանցից յուրաքանչյուրը հենց ձե՛ր ապագա հաճախորդն է:
Չանգալահարեմ, եւ մեր գործակալները կայցելեն ձեզ՝ հնարակելու գովազդի ղայանները, որով, հավաստեմ, ձեռնարկ են ե՛լ ձեզ, ե՛լ մեզ:

Հասցեն՝ Երեւան, Իսահակյան 28, 4-րդ հարկ, 1 սենյակ
Հեռ. 52-67-32, 52-84-60: E-mail: offers@armenpress.am

THE EURASIA FOUNDATION
Yerevan Office

announces job opening for
Program Associate, Private Sector Issues

Duties include analysis of grant proposals and maintenance of correspondence with applicants.

Preferred qualifications

- MBA degree. Two years work experience.
- Familiarity with reforms in business/economics spheres.
- Strong analytical skills.
- Fluency in written and spoken English, Russian and Armenian.
- Strong computer skills.

To respond: Applicants should submit a letter of interest and resume before June 2, 1998 to:

Regional Director, Caucasus
Eurasia Foundation
22 Isahakian Street, Suite 11
Yerevan, Republic of Armenia
Tel: (3742) 52-24-95, 58-55-98, 56-16-26;
AT&T/fax: (3742) 151-824